

Володимир МАЦЬКІВ

к.е.н., викладач

ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

ЗАСАДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Проблеми ефективного управління фінансовим забезпеченням діяльності сільськогосподарських підприємств вимагають постійного пошуку оптимальних форм, методів і механізмів, що відповідають потребам самих підприємств, пріоритетам економічної політики і формування передумов для економічного зростання. В аграрній сфері є дві основні мети фінансового забезпечення:

1. Покриття поточних потреб.
2. Здійснення капітальних витрат.

У процесі дослідження встановлено, що важливе значення відіграють:

- цілі фінансування;
- форма (умови) фінансування;
- тривалість фінансування;
- джерело фінансування Зовнішнє фінансування, ключовими перевагами якого вважаються:
- можливість залучення значних обсягів фінансових ресурсів;
- збільшення рентабельності власного капіталу;
- формування «кредитної історії» підприємства (при залученні позикового фінансування);
- прискорення швидкості обігових коштів. Серед недоліків зовнішнього фінансування слід

виділити наступні:

- зростання фінансового ризику;
- можливість втрати контролю над підприємством;
- висока вартість залучених фінансових ресурсів;
- обмеженість залучених фінансових ресурсів за часом використання в господарському процесі;
- необхідність виконання боргових зобов'язань перед кредиторами вимагає постійної наявності на підприємстві джерел грошових коштів.

Таким чином, фінансове забезпечення діяльності підприємств аграрної сфери зумовлюється новим форматом відносин між органами державної влади та аграрним бізнесом і вимагає здійснення комплексу заходів, спрямованого на підвищення ефективності та якості управління державними і галузевими фінансами. Зокрема, ці заходи повинні передбачати:

- впровадження принципів бюджетування, орієнтованого на результат, посилення ролі і значення середньострокового фінансового планування;
- введення в бюджетну практику реєстру видаткових зобов'язань з урахуванням об'єктивних потреб і обґрунтованості здійснення витрат підприємств аграрної сфери;
- перехід до нових механізмів і форм надання державних послуг, оплачуваних за рахунок бюджетних коштів;
- посилення відповідальності обласних управлінь агропромислового розвитку за виконання делегованих повноважень, в тому числі за допомогою розвитку системи моніторингу і контролю щодо реалізації переданих повноважень;
- вдосконалення механізмів розподілу фінансової допомоги підприємствам аграрної сфери шляхом формування принципів і умов її надання;
- підвищення якості та прозорості управління галузевими фінансами, включаючи: посилення контролю за ефективністю управлінських процесів на основі моніторингу та аналіз показників діяльності кожного підприємства котрому виділені кошти.

Основними цілями інвестиційної політики в аграрній сфері має бути створення оптимальних умов для ефективного використання їх інвестиційного потенціалу. Найважливішими її напрямками виступають заходи щодо забезпечення сприятливого режиму діяльності інвесторів через збільшення

прибутковості і мінімізацію ризиків в галузі. Результат реалізації такої політики – обсяг інвестиційних ресурсів, залучених в аграрний бізнес.

Одним з перспективних напрямків щодо фінансування суб'єктів господарювання аграрної сфери, може бути випуск облігаційних позик розвитку аграрного бізнесу на основі використання механізму приватно-державного партнерства. При цьому обласна адміністрація виконує подвійні функції: по-перше, виступає однією зі сторін інвестиційної угоди, а по-друге, є гарантом його дотримання.

Отже, використання такого інструменту дозволить, з одного боку, залучити необхідні кошти для розвитку регіональної аграрної сфери, а з іншого, – забезпечити державні гарантії для інвесторів, які бажають вкласти свої кошти в розвиток сільськогосподарського виробництва.

Вся сукупність фінансових методів, інструментів і важелів на рівні підприємства повинна забезпечувати акумуляцію фінансових ресурсів (власних і позикових) для фінансування розширеного відтворення і підвищення ефективності діяльності самого підприємства. Елементи державного фінансового механізму покликані акумулювати фінансові ресурси в бюджетах різних рівнів і в позабюджетних фондах для створення необхідної інфраструктури розвитку аграрної сфери, а також фінансової підтримки товаровиробників через пільгове бюджетне кредитування, здешевлення банківських кредитів і страхових продуктів, а також надання прямої фінансової допомоги.

Розвиток форм фінансових відносин в аграрній сфері передбачає ускладнення структури і дії фінансового механізму, тому перед державою і підприємствами стоїть завдання створення такого механізму, який б знижував ризик виникнення проблем в регулюванні галузі на макро- і мікрорівнях. Формуючи сучасний і ефективний внутрішній фінансовий механізм, суб'єкти господарювання аграрного бізнесу повинні забезпечити найбільш повну його відповідність вимогам фінансової політики держави, що є гарантією для реалізації поставлених цілей і завдань розвитку аграрної сфери. У свою чергу фінансовий механізм, що формується державою, також повинен постійно коректуватися для найбільш повної гармонізації елементів фінансового механізму з інтересами держави, суб'єктів господарювання та населення.

Список використаних джерел

1. Алексеєнко Л. М., Ціжма О. А. Фінансове забезпечення аграрного сектора у контексті просторового розвитку економіки. Економічний простір. 2019. Вип. 149. С. 107-120.
2. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
3. Клапків Л.М., Клапків Ю.М., Свірський В. С. Консолідація банківського та страхового бізнесу: теоретико-методологічні доміанти та тенденції розвитку: монографія. Івано-Франківськ, 2019. 183 с.
4. Клапків Ю. Формування інтегрованого нагляду за міжсекторовою діяльністю фінансових інституцій. Інноваційна економіка. 2010. № 2 (16). С. 148-151.
5. Мацьків В. В. Зміст і структура механізму фінансового забезпечення у розвитку суб'єктів господарювання аграрного сектора економіки. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій : колективна монографія / Р. Ф. Бруханський, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2017. С. 71-84.
6. Мацьків В. В. Фінансовий механізм забезпечення розвитку підприємств. Інноваційна економіка. 2013. № 11(49). С. 194-200.
7. Мацьків В. В. Особливості формування фінансового капіталу підприємств. Інноваційна економіка. 2014. № 1. С. 171-175.